

Strategia Rozwoju Kolegium Dydaktyki Ogólnouniwersyteckiej na lata 2026-2029

projekt do konsultacji ze Wspólnotą Uczelni

Obszar strategiczny: Osoby studiujące i kształcenie

II.1. Kształcenie, które reaguje na bieżące i prognozuje nowe potrzeby społeczne w zakresie edukacji wyższej

II.1.1. Utworzenie Kolegium Kształcenia Nauczycieli (KKN) w Uniwersytecie Śląskim

Utworzenie Kolegium Kształcenia Nauczycieli w Uniwersytecie Śląskim jest potrzebą czasu. W województwie śląskim, podobnie jak w innych regionach, występuje problem z zapewnieniem odpowiedniej liczby i jakościowo wykształconej kadry nauczycielskiej. Tę sytuację, obok niskiego zainteresowania zawodem wśród młodych ludzi, wzmacnia zauważalny odpływ nauczycieli ze szkół. Kolegium Kształcenia Nauczycieli ma stać się międzywydziałową jednostką uczelnianą, której zadania obejmą koordynację przygotowania pedagogicznego studentów różnych kierunków, zapewnienie spójności programowej z przepisami i wymaganiami standardu przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, dbałość o najwyższy poziom programów nauczycielskich, wsparcie w organizacji ścieżek kształcenia w ramach kierunków i poza specjalnościami oraz działania prorozwojowe, doskonalące i poszerzające kompetencje przyszłych nauczycieli (również z uwzględnieniem funkcjonujących w uczelni form: ICEQ, T4EU, konsorcjum uczelni, stałe programy upowszechnieniowe na kierunkach i wydziałach).

II.1.2. Wielopredmiotowe kształcenie nauczycieli przedmiotów szkolnych

Wielopredmiotowe kształcenie nauczycieli jest postulatem wysuwanym przez gremia zarządzające placówkami oświatowymi oraz przez samych nauczycieli, którzy postrzegają wielopredmiotowe przygotowanie do pracy szkolnej jako odpowiedź na wyzwania współczesnej edukacji. Nauczyciele z kompetencjami do nauczania wielu przedmiotów są przygotowani do odpowiedzi na potrzeby uczniów poszukujących wiedzy z zakresów różnych dziedzin i dyscyplin nauki, potrafią tworzyć interdyscyplinarne programy nauczania sprzyjające budowaniu spójnego obrazu świata uczniów, stosować różnorodne metody nauczania inspirujące uczniów do stawiania pytań i w konsekwencji przygotowują uczniów do podejmowania wyzwań, które stawia przed nimi świat.

Zadanie będzie polegało na wypracowaniu modelu kształtowania programu kształcenia wielopredmiotowego, mechanizmów współpracy i wymiany pomiędzy kierunkami w tym

procesie oraz ustaleń regulujących podział zakresów zadań wynikających z realizacji efektów uczenia się odpowiadających zawsze podstawie programowej wszystkich przedmiotów, do nauczania których będzie przygotowany absolwent tego modelu kształcenia.

II.1.3. Wzbogacenie i poszerzenie oferty zajęć przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela o moduły odpowiadające na bieżące i przyszłe potrzeby edukacyjne w zmieniającym się świecie

W obliczu dynamicznych zmian społecznych, technologicznych i klimatycznych, zawód nauczyciela wymaga oprócz wiedzy przedmiotowej, również szerokiego wachlarza kompetencji przekrojowych, w tym cyfrowych, środowiskowych, inkluzyjnych i metodycznych. Szkoły coraz częściej oczekują od absolwentów uczelni wyższych gotowości do pracy w zróżnicowanych środowiskach edukacyjnych, umiejętności dostosowywania metod nauczania do potrzeb uczniów, skutecznego wykorzystania technologii, a także promowania postaw odpowiedzialności społecznej i środowiskowej.

Zadanie ma na celu stworzenie nowoczesnej, elastycznej i modularnej oferty edukacyjnej dla przyszłych nauczycieli – tak, by mogli oni w sposób świadomy, kompetentny i kreatywny pełnić swoją rolę w szkole XXI wieku. W ramach tego zadania każdy z obszarów realizowanych przez KDO zostanie wzbogacony o co najmniej jeden moduł.

II.1.4. Utworzenie we współpracy z uczelniami z sojuszu T4E oferty międzynarodowej w ramach Otwartych Modułów Uniwersyteckich (OMU)

Oferta Otwartych Modułów Uniwersyteckich, tworzona zgodnie z metodyką wypracowaną w UŚ i pilotażowo wdrożoną i przetestowaną w ramach Otwartej Oferty Dydaktycznej (OOD), została wraz z Nową Koncepcją Studiów wdrożona na studiach licencjackich i jednolitych magisterskich. Organizacja OMU zakłada wolność w zgłaszaniu modułów przez wykładowców i wykładowczynie oraz wolność wyboru przez osoby studiujące. Wprowadzenie do oferty OMU zajęć oferowanych przez nauczycieli i nauczycielki z uczelni partnerskich w ramach Sojuszu T4E pozwoli na umiędzynarodowienie oferty oraz promowanie metodyki organizacji zajęć wypracowanej w UŚ, a angażującej różnych interesariuszy wewnętrznych. Dając szansę nauczycielom i nauczycielkom na przekonanie o partycypacji w budowie programu studiów na poziomie ogólnouniwersyteckim, a osobom studiującym realną szansę na indywidualizację procesu uczenia się.

II.1.5. Wdrożenie profilowanej ścieżki nauczycielskiej do wyboru dla studentów kierunków, które nie prowadzą specjalności przygotowującej do wykonywania zawodu nauczyciela na kierunkach

W formach kształcenia w uczelniach wyższych obok klasycznych zajęć na kierunku coraz częściej pojawiają się propozycje odpowiadające na potrzeby osób zainteresowanych określonym profilem kształcenia, określonymi kwalifikacjami. Zaletą form realizowanych poza kierunkiem jest umożliwienie dostosowania programu kształcenia do sprofilowanych zainteresowań osób studiujących, w tym uzyskaniem kwalifikacji do nauczania przedmiotu. Dzięki wypracowanym w KDO mechanizmom wyboru modułów wspierających kształcenie kierunkowe oraz opracowaniu programu kształcenia w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego możliwe jest wprowadzenie profilowanej ścieżki nauczycielskiej do wyboru.

W ramach zadania opracowane zostaną mechanizmy umożliwiające podejmowanie kształcenia nauczycielskiego przez osoby zainteresowane a nie mające możliwości realizowania tego programu w ramach kierunku (opracowane zostaną m.in.: modele organizacji programu kształcenia, zakres opieki koordynatorów tych ścieżek, zestawienie opłat za nadmiarowe względem kształcenia kierunkowego punkty ECTS, formy poświadczania uzyskanych kwalifikacji).

II.2. Stworzenie i wdrożenie systemu ewaluacji i wsparcia dydaktyki

II.2.1 Stworzenie, przetestowanie i wdrożenie systemu zapewniania jakości kształcenia w zakresie kształcenia ogólnouniwersyteckiego

Kształcenie ogólnouniwersyteckie wyryka się klasycznemu Systemowi Zapewniania Jakości Kształcenia obowiązującemu w UŚ. Stworzenie, przetestowanie oraz wdrożenie po ewaluacji Systemu zapewniania jakości kształcenia w Kolegium Dydaktyki Ogólnouniwersyteckiej, który byłby kompatybilny z systemem obowiązującym kierunki studiów, jest zadaniem kluczowym dla monitorowania jakości kształcenia w modułach ogólnouniwersyteckich. Kluczowym elementem takiego systemu są metody monitorowania jakości kształcenia. Moduły obszarowe wspierające kształcenie kierunkowe oraz Otwarte Moduły Uniwersyteckie są prowadzone w autorski, ekspercki sposób i wymagają innej formy ewaluacji niż standardowa forma ankietowa. Planuje się przetestowanie i wprowadzenie innowacyjnych metod ewaluacji

zajęć, uwzględniających różne metody oceny i zakładających udział różnych interesariuszy w procesach ocennych.

II.2.2 Stworzenie nowoczesnego laboratorium projektowania dydaktyki akademickiej

Planuje się utworzenie nowoczesnego laboratorium projektowania dydaktyki akademickiej, wyposażonego w zasoby technologiczne i merytoryczne do tworzenia, testowania i wdrażania innowacyjnych metod nauczania oraz wspierania kadry akademickiej. Znajdzie się w nim elastyczna przestrzeń dydaktyczna (modułowe meble, różne konfiguracje sali), studio multimedialne (do nagrywania wykładów, podcastów, materiałów wideo), zestawy VR/AR do testowania symulacji edukacyjnych, stanowiska komputerowe z oprogramowaniem dydaktycznym, narzędzia AI i systemy analityczne. Laboratorium umożliwi projektowanie kursów zgodnie z metodą odwróconej klasy, PBL i metodami aktywizującymi. Współpracować z nim będzie zespół konsultantów dydaktycznych (edukatorzy, liderzy dydaktyczni).

II.2.3 Stworzenie, aktualizowanie oraz promowanie ogólnodostępnego repozytorium dydaktycznego

Osoby współpracujące z Kolegium Dydaktyki Ogólnouniwersyteckiej realizowały i realizują różnego rodzaju projekty edukacyjne, bardzo często o zasięgu międzynarodowym. Często w ich ramach powstają innowacyjne materiały edukacyjne, ważne raporty, potrzebne rekomendacje czy zestawy dobrych praktyk. Zebranie w jednym miejscu możliwie wszystkich wypracowanych przez zaangażowane w działania na rzecz rozwoju dydaktyki osób jest pierwszym, niezbędnym krokiem, aby uczynić z nich przestrzeń chętnie wykorzystywaną, inspirującą do rozwoju oraz widoczną w społeczności nauczycieli i nauczycielek akademickich.

II.3. Zwiększanie upodmiotowienia osób studiujących i kształcących się w szkołach doktorskich

II.3.1. Budowanie studenckiego środowiska wspierającego edukacyjne aktywności ogólnouniwersyteckie poprzez grupowe zadania kreatywne

Każdego roku w semestrze letnim organizowany jest w Uniwersytecie Śląskim tydzień projektowy. Pierwszy tydzień projektowy był Tygodniem Oddechu, a drugi Tygodniem Wolności, bowiem oprócz intensywnej pracy w trakcie zajęć dydaktycznych osoby studiujące

nieuczestniczące w tygodniu projektowym przygotowywały różnego rodzaju aktywności integracyjne wpisujące się w tematykę konkretnego tygodnia: quizy, zabawy, zagadki i działania. Aktywności te spotykają się z pozytywną waloryzacją zarówno ze strony osób organizujących je, jak i w nich uczestniczących. Dalsze działania inspirujące do aktywizacji młodych ludzi na rzecz ich rówieśników w trakcie tygodnia projektowego są nie tylko ważne z punktu widzenia organizacji wydarzenia, ale przede wszystkim dlatego, że pobudzają do zaangażowania i integracji rówieśniczej.

II.4. Pozyskiwanie wysokiej liczby kandydatów na wszystkie kierunki studiów oraz skuteczne przeciwdziałanie rezygnacji ze studiów

II.4.1. Zastąpienie zajęć asynchronicznych realizowanych z wykorzystaniem formy podawczej nowoczesnymi, interaktywnymi pakietami wiedzy

Zajęcia w ramach modułów obszarowych wspierających kształcenie kierunkowe prowadzone są w części jako zajęcia zdalne asynchroniczne realizowane w postaci wykładów. Konieczne jest zastąpienie dwugodzinnych klasycznych jednostek wykładowych nowoczesnym ekwiwalentem tego rodzaju zajęć, czyli interaktywnymi pakietami wiedzy, aktywizującymi osoby studiujące i zachęcającymi do zapoznania się z materiałem dydaktycznym. Nowoczesna forma zajęć sprawi, że osoby studiujące zapoznają się z materiałem dydaktycznym i dzięki temu, weryfikacja efektów uczenia się przebiegnie bez zakłóceń.

II.4.2. Dalsze wdrażanie mikropoświadczeń na poziomie kształcenia ogólnouniwersyteckiego

W roku akademickim 2024/2025 przeprowadzono pilotażowe wdrożenie mikropoświadczeń w ramach dwóch modułów: sztuka krytycznego myślenia oraz vademecum prawa. Dalsze działania nad systemowym wdrażaniem mikropoświadczeń jest działaniem motywującym osoby studiujące do nieprzerywania studiów, bowiem daje szansę na potwierdzenie efektów uczenia na etapie studiowania. Wprowadzanie przemyślanych mikroprogramów opartych na mikropoświadczeniach w ramach zajęć ogólnouniwersyteckich jest zadaniem ważnym, bowiem pozwala na wypracowanie globalnych mechanizmów weryfikacji efektów uczenia się w ramach systemu mikropoświadczeń.